

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Historický ústav FF UHK

První světová válka ve světle korespondence Antonína Brzáka z Bobnic

(Kritická edice pramene)

Lukáš Barč

Bakalářská práce Lukáše Barče si klade za cíl „znovuoživit příběh Antonína Brzáka skrze korespondenci s rodiči“. „Vynášení pramenů na světlo“ je nepochybně záslužným cílem mnoha kvalifikačních prací, skrývá v sobě však nebezpečí výsledku, jenž je spíše než akademickým textem prostým přepisem zvoleného pramene. Zde je třeba říci, že autor předložené práce se s tímto úkolem dokázal – po velkém boji – popasovat se ctí a výsledek jeho úsilí naplňuje všechny základní předpoklady bakalářského textu.

Ten autor staví na souboru korespondence vesnického mladíka z východočeské obce Bobnice s rodiči během jeho ne zcela krátké a nakonec tragické vojenské kariéry v rakousko-uherské uniformě. Samo o sobě se jedná o fascinující pramen a Lukáš Barč se jej s většími či menšími úspěchy snaží analyzovat v kontextu vhodně vybrané sekundární literatury, zabývající se tzv. „válečným prožitkem“ první světové války na našem území. Volba této literatury (primárně studie spojená z edicí z pera dvojice Vojtěch Kessler a Josef Šrámek) je nosná a velmi dobře kopíruje jak stanovený cíl práce, tak autorovu schopnost pracovat s pramenem coby zdrojem informací o specifických okamžicích vojenské služby v zázemí během války. Větší úspěchy ve svých pokusech o analýzu má autor tam, kde se odráží od svého pramene a ten kontextualizuje s literaturou; méně již v místech, kdy na svůj pramen zapomene a nechá se unést „obecnými obrazy“ – viz např. dva odstavce na s. 28-29 věnované „každodennímu životu vojáků... na frontě“, které se jaksí z podstaty věci zcela míjejí s životem vojáka v zázemí monarchie. Autor je si toho zdá se vědom, nicméně stejně tuto pasáž zahrnuje.

Většinou představuje analytická část práce spíše přehled témat v korespondenci obsažených, někdy se však autorovi daří zajímavě podchytit důležitá témata, například dynamiku rodinných rolí a vazeb odrážející se v jazyce dopisů (s. 33-34). Zajímavý je i postřeh ohledně praxe obdarování nadřízených, který může napovídat leccos o kontextu obav z přeložení na frontu a nutnosti být s bezprostředními nadřízenými „zadobře“ (s. 35). Autor mohl zřejmě lépe zauvažovat o tématech, která zůstávají v korespondenci zamlčena (zmiňuje ženy, děti, což je v zásadě pochopitelné; u zásobování není jasné, co jím autor míní, když o tři strany výše zmiňuje témata, která by se sem jistě dala zahrnout, jako logistika oděvů a strava). Nabízí se např. otázka, do jaké míry rodičům přibližoval realitu práce v nemocnici, jak se tematicky dotýká oblastí jako jsou smrt, tělo, zranění, či bolest, a také jak/do jaké

míry vyjadřuje emoce a v jakém kontextu. Pochválit je nicméně třeba autorovu analýzu tématu domova, která dobře reflektuje pramen a zároveň je zasazena do současného historiografického diskurzu.

Bakalářská práce se i v současné podobě pohybuje na hraně edice, která se víceméně úspěšně snaží držet elementárních edičních pravidel. I když zůstává otázkou, do jaké míry se to autorovi daří, a zároveň se lze pozastavit nad řekněme kratším rozsahem autorského textu, jsem toho názoru, že i v nižším textové rozsahu autor prokázal schopnost práce s pramenem a že zahrnutí tohoto pramene v editované podobě text nakonec velmi vhodně doplňuje a celek je akceptovatelný coby kvalifikační text. Oceňuji též odpovídající formální podobu doplnění reprodukcemi ikonografických, resp. sepulkrálních pramenů.

Na základě výše uvedeného soudím, že Lukáš Barč i navzdory drobným výtkám obstál v úkolu připravit odborný text na úrovni bakalářské práce a s potěšením jej proto *doporučuji k obhajobě*.

V Hradci Králové dne 23. srpna 2024

.....

Doc. Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.